

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נהלי אג"מ
מספר: 220.004.19	תת-פרק: שת"פ	פרק: שיטור וקהילה	
שם: שת"פ וסיוע לגופים ציבוריים ועובדי ציבור - כללי			תאריך פרסום: 28/07/2020
			תאריך תחילה: 28/07/2020
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. כללי :

א. המחוקק מצא לנכון להעניק לעובדי ציבור בתחומים שונים סמכויות, אשר מיסודן נועדו לאנשי משטרה, ואשר הוגדרו בסעיפים 23 עד 25 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו – 1996 (להלן החוק).

ב. עובדי ציבור אלה אינם נתפסים כבעלי סמכות כאנשי המשטרה ובמקרים רבים נתקלים עובדי ציבור אלו, באי שיתוף פעולה מצד הציבור, ולעיתים אף להתנהגות אלימה כלפיהם.

ג. בנוסף לכך ישנם גופים ציבוריים שיש בסמכותם החוקית להורות לאדם ע"פ צו מנהלי לבצע פעולה שסירוב או התנגדות אלימה מוגדר בחוק כעבירה פלילית, וגופים אלו רשאים לבקש את סיוע המשטרה על מנת לממש את סמכותם זו.

ד. למשטרת ישראל יש עניין שעובדים אלו, יוכלו למלא את תפקידם כראוי ובהתאם לחוק, ועלינו כאנשי משטרה, לסייע להם במילוי משימתם החוקית.

ה. הוראות החוק:

1) גופים ממלכתיים ורשויות מוניציפאליות ממונים על אכיפת חוקים ספציפיים הנוגעים לתחום פעולותיהם.

2) החוקים הספציפיים מקנים לעובדי גורמים אלה סמכויות רבות של עריכת ביקורת, הפעלת פיקוח, בדיקת מצבים, כלים, ציוד, מצרכים וכיוצא בזה, וכן סמכות להגשת דו"חות בגין עבירה והגשת תביעות לבתי המשפט.

3) במקרים רבים אין החוקים הספציפיים מקנים לבעלי תפקידי אלה כלים מספיקים, שיאפשרו להם לממש את סמכויותיהם החוקיות.

4) להשלמת נושא הסמכויות של חלק מעובדי הציבור שהוזכרו לעיל - רשאי השר לביטחון פנים מתוקף סמכותו לפי סעיפים 39 ו-40 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו – 1996, להעניק להם סמכויות כפי שהן נתונות לשוטר לפי סעיפים 23 עד 25 לחוק.

5) הענקת סמכויות כאמור בסעיף 2 א' 4 דלעיל אינה מחייבת פרסום ברשומות, ואולם הנוהג הוא לפרסמן.

ו. אחריות מטה מקצועית לנוהל:

1) במטא"ר – ר' חו' סיור במדור סיור.

2) רע"ן שיטור במחוז.

2. מטרת הנוהל:

ליידע את אנשי המשטרה באשר לפעולותיהם החוקיות של עובדי ציבור העושים לאכיפת חוקים ספציפיים שונים בתחום עבודתם ולהגדיר את הנסיבות בהן יינתן הסיוע לגופים ולעובדי ציבור אלה ולקבוע את אופי הסיוע.

3. השיטה לביצוע:

א. סמכות וחובת עובד הציבור:

1) עובד ציבור שהוסמך כאמור בסעיף 2 א' 4 דלעיל ואשר לשם ביצוע תפקידו מבקש מאדם להזדהות, או להלוות אליו לתחנת משטרה, או שמבקש לעוצרו ללא צו, חייב להודיע לאותו אדם, כי הוענקו לו הסמכויות החוקיות לעשות כן, וחייב הוא בכל מקרה להציג בפניו את כתבי ההסמכה לפיהם הוא פועל.

2) הסכים אדם להלוות לעבוד ציבור אל יחידת המשטרה, יביאו ללא דיחוי בפני הממונה על היחידה.

3) עצר עובד ציבור אדם ללא צו, חייב הוא להביאו מייד בפני שופט או בפני הממונה על יחידת המשטרה שבאזורה בוצע המעצר.

4) הובא עצור שנעצר ע"י עובד ציבור לתחנת המשטרה, יבדוק קצין המשטרה את תוקף כתב ההסמכה ואת עילת המעצר, ומשנוכח כי עובד הציבור פעל כחוק - יטפל בעציר כאמור בסעיף 9 לפסד"פ.

5) נוכח קצין המשטרה כי אין תוקף לכתב ההסמכה, או כי המעצר לא היה כחוק, ישחרר את העצור מייד, ירשום דו"ח זיכרון דברים ויצרפו לחומר.

6) נזקק עובד ציבור למימוש סמכויותיו לצורך ביצוע תפקידו, אך נתקל בהתנגדות או שחושש הוא, אם מחמת ניסיון קודם ואם מחמת סיבה אחרת, כי צפויה התנגדות כזו, יפנה בבקשת סיוע למפקד יחידת המשטרה שבאזורה אמור הוא לבצע את תפקידו מבעוד מועד, לשם תאום הפעילות.

ב. שלבי הסיוע ומהותו:

1) פנה עובד ציבור לממונה על יחידת המשטרה, כאמור לעיל, ידרוש הממונה מעובד הציבור להציג בפניו תעודה המעידה כי נתונה בידו סמכות שוטר לעניין זה, את מקור החוק ממנו שואב המבקש את סמכותו, את חוקיות פעולתו של עובד הציבור ואת מוחשיות ההתנגדות שנתגלתה או הצפויה ואם מצא כי נסיבות המקרה מצדיקות זאת, יושיט לעובד הציבור את הסיוע הנדרש.

2) הייתה הבקשה מתואמת מראש, ייפתח אירוע יזום במערכת "שירת הסירנה".

3) הייתה הפנייה באמצעות הודעה למוקד 100 או ליומן התחנה, ק' היחידה/ק' אג"מ תחנת י או קש"ק יורה על פתיחת אירוע במוקד המחוזי וישגר ניידת לסיוע.

(4) סיוע יכוון להשגת אחד או יותר מאלה :

- א) להבטיח כי עובד הציבור יוכל לממש את סמכויותיו שהוקנו לו על ידי החוק הספציפי אותו הוא בא לאכוף, כגון : עריכת ביקורת, בדיקת ציוד, הפעלת פיקוח.
 - ב) להבטיח כי האדם, נושא פעולות אלו יזדהה בפני עובד הציבור אם נדרש הדבר לשם ביצוע תפקידו כאמור.
 - ג) להבטיח ביצוע מעצר כחוק, אם נסיבות המקרה מצדיקות זאת.
 - ד) להבטיח, על ידי שחרור בערובה, את הופעתו של האדם בפני כל פורום חוקי שהופעתו לפניו נדרשת כחוק.
- (5) מצא הממונה על יחידת המשטרה כי לא ייגרם נזק לביצוע התפקיד על ידי דחיית מועד ביצועו, יופנה עובד הציבור לבית המשפט לקבלת צו כנדרש בחוק.
- (6) כרוך מתן הסיוע המבוקש בשימוש בכוח, אם לשם כניסה למקרקעין, תפיסת טובין, פינוי פולשים או הריסת מבנים ואם פעולות אחרות כיוצא באלה, יינתן הסיוע המבוקש רק לאחר אישור ותאום מוקדם, ובהתאם לנוהלי סיוע הנוגעים.
- (7) הותקף עובד ציבור שהוסמך כאמור בסעיף 2 א' 4 דלעיל בעת ביצוע תפקידו, אין לראות בכך תקיפת שוטר, אף אם אירע הדבר לאחר שהוצג בפני התוקף כתב ההסמכה שבידי העובד הדבר יטופל במסגרת "תקיפת עובד ציבור".
- (8) נמלט אדם מידי עובד ציבור לאחר שנעצר כחוק, יש לראות בכך עבירה של בריחה ממשמורת חוקית.

4. אחריות ותפקידים:

- א. באחריות הפונה להציג בפני השוטר המסייע/ק' היחידה את עצמו באמצעות תעודה הנושאת את שמו והמפרטת את הסמכויות המוקנות לו בחוק.
- ב. באחריות הפונה, להסביר לשוטר/ק' היחידה את מקור הסמכות עליה הוא נשען בביצוע פעולתו.

5. שליטה:

- א. ק' האג"מ התחנתי או קש"ק יתדרך את ק' היחידה/השוטר המסייע בדבר הסמכויות המוקנות לו ואופן הסיוע לפונה.
- ב. ק' היחידה/השוטר המסייע ידווח על כל אירוע חריג למוקד ולמפקדיו.
- ג. בכל סיוע ייפתח אירוע יזום בשירת הסירנה וירשם דו"ח בהתאם ע"י השוטר המסייע.

6. סמכויות:

- א. סעיף 39 לחוק מקנה לבעל הסמכות רשות לעצור אדם בלי צו מעצר, בתנאים המפורטים בו.
- ב. מי שהוסמך לעצור אדם לפי סעיף 39 לחוק, שמורות לו גם הסמכויות הנלוות לפי הסעיפים 19 ו-21 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט - 1969.
- ג. מי שהוסמך לעצור אדם לפי סעיף 39 לחוק, יחולו עליו גם החובות על פי סעיף 40 לחוק.
- ד. עובדי הציבור שהוסמכו כנ"ל, רשאים להשתמש בסמכויותיהם אלו רק עקב ולשם ביצוע תפקידיהם היעודיים, שלשם ביצועם הוענקה להם הסמכות האמורה.
- ה. מי שנעצר כחוק על ידי עובד ציבור שהוסמך כנ"ל, והוא נמלט ממעצר זה, יהיה דינו לפי סעיף 257 לחוק העונשין, תשל"ז- 1977. "בריחה ממשמורת חוקית"

ו. בעלי ההסמכה :

(1) רשימת עובדי הציבור לסוגיהם, שלהם הוענקו סמכויות שוטר לפי סעיפים 23 – 25 לחוק משתנה מעת לעת.

(2) ההסמכה - יכול להיות כי תהיה אישית, אולם בדרך כלל, מתייחסת היא לסוג מסוים של עובדי ציבור.

(3) הגורם הציבורי המעסיק את העובד שהוסמך כנ"ל, מצידו בתעודה (או בתעודות) המעידה על עיסוקו ועל העובדה כי משתייך הוא על סוג העובדים שהוענקה להם הסמכות - הן על פי החוק הספציפי אותו הם באים לאכוף והן על פי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים).

(4) סיוע לעובד ציבור ע"פ צו שיפוטי (פ' סעד, ע"ס וכו').

7. רמה המבצעית המחויבת לנוהל :

א. רלש"קים במרחב אופרטיבי.

ב. ק' אג"מ תחנתי או קש"קים בתחנות.

8. הטמעה והדרכה

– ק' האג"מ התחנתי או קש"ק וקציני היחידה יטמיעו נוהל זה בקרב השוטרים אחת לשנה בשיעור שבועי או ביום עיון משרדי/תחנתי.

9. בקרה :

א. רמה ממונה תערוך בקרה בתחנות ליישום נוהל זה.

ב. בבקרה ייבדקו הנקודות הבאות :

(1) פתיחת אירוע במוקד/שירת הסירנה.

(2) רישום דוחות פעולה.

(3) מקור סמכות הפונה לביצוע הפעולה.

(4) עילה ואופן גניזת האירוע.